

IZ NAŠE DNEVNE KULTURE.

Fr. Govekar je nedavno temu zapisal, da je Ivan Pregelj »umetniško prizadeven poet, ki zasluži pozornost tudi v naprednih literarnih krogih«. Mi smo ta poklon brali brez posebne hvaležnosti, ker dosedaj n. pr. še ni bilo treba slovenski javnosti poudariti, da je Fr. Govekar — hvala Bogu — samo in le napredni pisatelj.

* * *

G. odvetnik dr. I. C. Oblak se je zopet enkrat bavil z Iv. Cankarjem. Topot je predaval o njem »kot apostolu neodrešene domovine«. Mladina pa se je, kakor toguje, odlikovala — z odsotnostjo. Mogoče se je vendarle mladina, ki ji ne ostane nič prikrito, odlikovala že prej in brala predavateljeve članke o Cankarju (ki jih je izdal tudi v posebni knjigi, a slovenska publicistika se je — odlikovala s svojo molčečnostjo o nji). Tedaj je verjetno, da je to odlikovanje že tretje in s prvima dvema v neposredni zvezi.

* * *

Prav malo nujno senzacijo — zaradi svoje anonimnosti seveda, ne radi cenene neocene — je pripravil kritik Vodnikove pesniške zbirke: »Žalostne roke«.

* * *

V gledališki kritiki se je zadnji čas pripetila za nas redka sporednost, in to o Cankarjevem Kralju na Betajnovi. Fr. Govekar je poudaril (potem ko ni napisal vsaj o vsebini posebnega feljtona): »Cankarjeve puščice na farovski egoizem, ki prezira vsa lopovstva in obsoja celo idealiste, kadar mu kaže, je publika posebej zadovoljno kvitirala.« M. Z. pa jo je takole ubral za svojim kolegom (a tudi šele potem, ko ni napisal običajnega popularno učenega traktata v tivolskem žargonu in potem, ko je dokazal, da sestavin Cankarjevega dela nikakor ne razume): »Vse pa je prekašal Lipah, ki je bil v svoji sladki omaziljenosti tako pristen kranjski župnik in tudi v sivolasi maski tako presenetljiv, da bi ga lahko kar na faro poslal. Gibi pri jedi, tista sladka skromnost pri nastavljanju čaše k ustom, način sedanja za mizo, držanje rok in prstov, vse tisto poziranje božjega namestništva, ki postane mnogim duhovnikom druga narava, — bravo Lipah.«

PREJELI SMO V OCENO.

KNJIGE »GORIŠKE MATICE«:

1. **Koledar za l. 1923.**
 2. **Zlata srca**, hrvatske povesti, prevel A. Gradnik. Zabavna knjižnica, zv. III.
 3. **Sirahove bukve**, poslovenil in razložil dr. Egidij. Podobe narisal A. Bucik.
- Jenko Narcis, **Spiritus procellarum**, II. i III. dio. Nakl. Prve hrvatske dioničke tiskare. Osijek, 1922.
C. broš. 30 Din, vez. 44 Din.

Shakespeare - Župančič: **Othello**. Zal. Tiskovna zadruga. 1922. C. 19 Din po pošti 1-25 Din več.

F. S. Finžgar, **Iz modernega sveta**, Ljubljana, 1922. III. zv. zbranih spisov. Zal. Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana. C. broš. 30 Din, vez. 44 Din.

Petravić Ante, **Četrte studije i portreti**. Zal. Hrvatska knjižara, Split, 1923. C. 30 Din. (Dante Alighieri u našoj književnosti. — Ivan Mažuranić i Alphonse de Lamartine. — Dva poglavlja o Silviju Kranjčeviću. — Svetislav Stefanović. — Osvrt na naše novije pjesništvo [tudi slovensko]. — Ksaver Meško, slovenski pripovjedač. — Juraj Carić, pripovjedač. — Naše pjesničke antologije. — Dinko Šimunović.)

Štolba dr. Josip, **Stari grehi**. Veseloigra v 3 dejanjih. Iz češčine preložil Fr. Govekar. Ljubljana, 1923. Izd. Zveza kulturnih društev. Zal. Tiskovna zadruga. C. 7 Din, po pošti 75 para več.

Dobronić Antun: **Pjesmarica jugoslavenske narodne popijevke**. Za osnovne škole. C. 7 Din. Zagreb, 1922. Pokr. uprava za Hrvatsku i Slavoniju, naklada školskih knjiga.

KNJIGE DRUŽBE SV. MOHORJA ZA L. 1922.:

1. **Koledar za l. 1923.** Z risbami Fr. Kopača. Prinaša poleg drugega Razgled po katol. svetu; Liga narodov (dr. I. Žolger); Svetovni dogodki (dr. V. Šarabon) in življenjepise škofa dr. M. Napotnika, dr. A. Mahničea, M. Lendovška, A. Kržiča in kartografa B. Kocéna.

2. **Zorè dr. Jan. Ev.: Življenje svetnikov.** 3. zv.

3. **Meško Ksaver: Mladim srcem.** Zv. III. Zbirka povesti za mladino. »Dve zgodbi o lilijah« sta ilustrirani po Iv. Vavpotiču; žal, ne tudi naslednje in je tako knjiga po opremi neenotna in v zadnjem delu v tem oziru skrupucana. »Dve zgodbi...« naj bi Družba izdala posebej na boljšem papirju.

4. **Pregelj, dr. Ivan: Peter Pavel Glavar, lanšpreški gospod.** Zgodovinska povest. Slov. večernic 75. zv.

Družba sv. Mohorja. Kot v svojem najboljšem razcvitu tako je naša ljudska-prosvetna družba tudi sedaj začela graditi trden načrt, po katerem bi delovala v bodoče. Tako podjetje ne more in ne sme živeti z rok v usta. Dela, ki naj gredo v številnih tisočih izvodov med ves naš narod, morajo biti dobro pripravljena in od najboljših naših kulturnih delavcev zgrajena. To je mogoče doseči edino le s premišljenim književnim načrtom. Iz koledarjevega Glasnika je razvidno, da se tak načrt